


## TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Adalet Bakanı Yılmaz Tunç* tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını talep ederim.  
Saygılarımla.

  
**Doç. Dr. Gökhan GÜNAYDIN**  
İstanbul Milletvekili  
CHP Grup Başkanvekili

Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü'nün resmi web sitesinde yer alan bilgilere göre; 01.03.2024 tarihi itibarıyla Türkiye'de 272 kapalı ceza infaz kurumu, 99 müstakil açık ceza infaz kurumu, 4 çocuk eğitimevi, 11 kadın kapalı, 8 kadın Açık, 9 çocuk ve gençlik kapalı ceza infaz kurumu olmak üzere toplam 403 ceza infaz kurumu bulunmakta olup, bu kurumların kapasitesi 295.702 kişiliktir. 1 Nisan 2024 tarihli itibarıyla bu hapisanelerde; 13 bin 561'i kadın, 2 bin 912'si çocuk ve 4 bin 683'ü 65 yaş üstü olmak üzere toplam 322 bin 780 kişi tutuluyor. Bu da 27 bin 78 kapasite fazlası olduğunu gösteriyor. İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şubesi'ne Aralık-Ocak-Şubat 2024 döneminde yapılan 69 başvuruya göre Marmara Bölgesi hapisanelerinde bu dönemde en az 1076 hak ihlali tespit edilmiştir.<sup>1</sup>

İHD'ye ulaşanların yanı sıra tutuklular uğradıkları hak ihlallerine ilişkin zaman zaman tarafımıza da bilgi ulaştırmaktadır. Bunlardan biri, 24 Nisan 2024'te gelen bir mektuptur. Edirne F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumu'nda kalmakta olan bir tutuklu gönderdiği mektupta, cezaevinde yaşadıkları hak ihlallerini, kötü muameleleri, cezaevi yönetiminin hukuksuz ve keyfi uygulamalarını dile getirmiştir. Mektuba göre 12 Şubat 2024 tarihinde, hapisane idaresinin A-20 hücrelerinde bulunan tutukluları A-17'ye geçirme kararı bahanesiyle, tutukluların özel eşyalarından (aile fotoğrafları, kendi çalışma notları, savunma notları, kitapları, mektupları vb.) mahkemenin kendilerine verdiği kantin fişlerine kadar hepsi kendi gözetimleri dışında adeta yağmalanmış ve el konulmuştur. Tutukluların bu duruma itirazına ise gardiyanlar sert müdahale ile karşılık vermiş, fiziksel şiddet uygulamışlardır. Hukuken hücre aramaları güvenlik amaçlı belirlenen kriterlere yapılması gerekirken söz konusu yer değişikliği bahanesiyle tutukluların tüm kişisel eşyalarına el konulması önemli bir hak ihlalidir.

Türkiye hapisanelerinde tutulan tüm tutuklular devletin denetimi ve sorumluluğu altındadır. Her bir tutuklunun yaşama, işkence görmeme, aile ve özel hayatına saygı gösterilmesi, haberleşme ve insan olmaktan kaynaklı tüm haklarının kullanılması konusunda devletin gerekli tedbirleri alması, bu hakları ihlal edenler hakkında etkili yaptırımlar uygulaması gerekmektedir. Bu nedenle Edirne F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumu'nda yaşanan hak ihlalinin, insan haklarını ve evrensel kuralları merkezine alan bir anlayışla giderilmesi ulusal ve uluslararası mevzutun bir gereğidir.

<sup>1</sup> <https://www.ihd.org.tr/marmara-bolgesi-hapisaneleri-ocak-subat-mart-2024-hak-ihlalleri-raporu/>

Bu bağlamda;

1. Edirne F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumu'nda yaşanan söz konusu hak ihlalleri Bakanlığımızın bilgisi dahilinde midir?
2. Edirne F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumu yönetiminin keyfi bir şekilde tutukluların gözetimi olmaksızın kişisel eşyalarının tamamına el koyduğu; buna itiraz eden tutuklulara gardiyanlarca fiziksel şiddet uygulandığı iddiaları araştırılacak mıdır?
3. İddialar doğru ise uygulamanın gerekçesi nedir? Bu uygulama cezaevi yönetiminin keyfi bir uygulaması mıdır yoksa ulusal ve uluslararası mevzuat ve anlaşma hükümleri uyarınca mı gerçekleştirilmiştir?
4. Hakları ihlal eden görevliler hakkında bir inceleme başlatılacak mıdır?
5. Tutukluların el konulan eşyalarının iadesi sağlanacak mıdır?
6. Edirne F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumu'nda kalmakta olan kaç tutuklu-hükümlü hak ihlalleri yaşadığı için Bakanlığınıza başvuru yapmıştır? Bu başvuruların kaçınıncı incelenmiş ve sonuçlandırılmıştır?
7. Edirne F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumu hangi sıklıkta denetlenmektedir? Denetimler etkin bir şekilde yapılmakta mıdır?
8. Türkiye'deki Ceza infaz kurumlarında yaşanan hak ihlallerini, kötü muameleyi ve cezaevi yönetimlerinin keyfi uygulamalarını engellemeye yönelik yaptığımız bir çalışma var mıdır?
9. Tutukluların Anayasa, yasa ve uluslararası sözleşmelerden doğan haklarını kullanmalarını sağlanacak mıdır?